

ACC. N:R M. 14487:1-5.

Landskap: *Halland*..... Upptecknare: *Ingrid Ahlgren, Lund*
Härad: *Halmstad m. fl.* Berättare: *Gustav Olsson, Getinge*
Socken: *Getinge m. fl.* Berättarens yrke: *f. d. lantarbetare*
Uppteckningsår: *1958*..... Född år *1878 i Torup*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kär den nya tiden kom till bygden. s. 1-5. Lu F 73

När den nya tiden kom till byn

Min far var järnvägsarbetare och var med om att bygga järnvägen Kalustad-Näsjö, som byggdes på 70-t. När jag hade kommit ut från skolan hade jag en bror i Epha i bår och sedan på Hosterup i Mår och sist på Trälänge i 25 år.

När jag tjänade i Epha kom den första slittmaskinen till trakten. Det var ett par bröder som hade den tillsammans, men det blev snart kivet om vem som skulle ha den från den ena brudern till den andra, så bröderna skaffade sig så fullt som möjligt egna maskiner. Tröskan hade man också gemensamt. När de andra maskinerna, häst-ripan och bindaren, kom, blev det van-

ligt än en brude. Helt alla maskiner
och bändmaskiner för de andra bänderna.
Men så snart de fick råd skaffade de sig
nya maskiner.

När jag kom ut och hjälpte brude
ni mycket mängel. Den första gården som
blev mängel, som jag känner till, var den
i Ljungby. Den ägdes av en engels-
man, som lät sig bli mängel i Skåne.
Torparna som aldrig hade sett mängel
för tog och kände på den och smakade
t. o. m. på den. Under vintern 1868 blev
hela Norra mänglet av västgötar, som
arbetade bara för maten. Under vintern
tit på Norra dikade vi mycket. Vi hade
när än i de stora öppna diken. Mäng-
ling och dikning gjorde väldigt mycket
till jordens förbättring. När vintern

kom till blev åkerstyckerna större och
 manufide större göda på dem. Ångarna
 skates och upp bit för bit och sädes-
 odlingen blev större. Lorna hade men
 attat länge på traktur när jag kom hit,
 men mjölken tog smale av dem och då
 sörgde man till kiltörken och betor.
 Hjäriena kom till i slutet av 1600-t. Tidi-
 gare hade man fått köra till slumstad
 och säga ut och smör. Nu fide man bättre
 betall för mjölken och man fide skum-
 mjölk så att man kunde föda upp göt-
 tinn. Börderna skaffade sig i allmänhet
 fler snin och mörskade på förstodern.
 Det lönade sig inte längre att hålla så
 många får när man var och var
 gide i fien att råva och by kläderna hem-
 ma. Stortannas antal blev också mindre

famfr all när traktena blev vanlig
fr ungefär 10 år sedan. När jag bjöte på
tillings hade de 18 hästar, nu har de bara
3. - Det var de stora hussgårdarna som
frst med nyheterna. De hade råd att göra
sig från och sälja pengarna. När småbönderna
såg att nyheterna följde sig, tog de
effe. En frgångsmann här på orten var
Claude Larsson, som grundade Gellinge
Tillverkning omkring 1880.

Järnvägen Malmö - Göteborg blev
färdig 1886. Gellinge bestod då bara av
några hus. Hela samhället har vuxit
upp sedan järnvägens tillkomst. Föret-
stet, sågverket och cementfabriken har
gjort att många jordbruksarbetare har
blivit industriarbetare.

När jag var ung var fattigdomen

Som förskill (bländ) arbetare och småbörda
 Slingsma var fulla av ungdom och främl-
 nanna kunde inte fö dem. De fick
 stora skulder och kunde inte betala
 jorden som de ville. Det var många
 som gav sig väg till Amerika. Som-
 liga lyckades det för, andra inte. De
 som lyckades skickade hem pengar så
 att ställningarna kunde betala sina
 skulder eller sparade pengarna och
 kom hem och skaffade sig egna ställen.
 På 1900-t blev det flera så mycket att
 fylla resten till Amerika.

För hade vi lantarbetare årlön
 och 10 kr i städja för rent nytt år.
 På Fyllinge slutade vi med staten om-
 bring 1920 och fick timpeny. Samtidigt
 bildades fackföreningar och vi fick bättre betälde.